

Oidnosis – Sápmi // iSikte - Sapmi

“Oidnosis Sápmi” lea app:a mii čájeha báikkiid ja báikenamaid du lahkosis go mátkkoštát Sámis; váriid, jávrriid, jogáid, gávpogiid, jnv. Doaibmá juohkesajis, interneahtha ja telefovd-naoktavuođa haga.

App Store ja Android: nuvttá appa. Gávdno 7 gillii, omd. davvisámegillii.

“iSikte - Sápmi” viser samiske stedsnavn i Norge. Se hva som er i nærheten av deg hvor du reiser i Sameland; fjell, sjøer, steder, elver, holmer og skjær, m.m. iSikte Sápmi er også en høydemåler, avstandsmåler og et speedometer. Virker overalt; uten internett, uten dekning.

Gratis nedlastning på App Store og Android. Tilgjengelig på 7 språk, blant annet samisk, norsk og engelsk.

AppsFab AS lea ráhkadan appa ovttas Gáisi Giellaguovddážiin, Statens Kartverk, ws.geonames.org, ja Álttá Sámi Giellaguovddážiin.

Utviklet av AppsFab AS i samarbeid med Gáisi Giellaguovddáš/Språksenter, Statens Kartverk, ws.geonames.org og Alta Samiske Språksenter.

Sápmi // Sameland

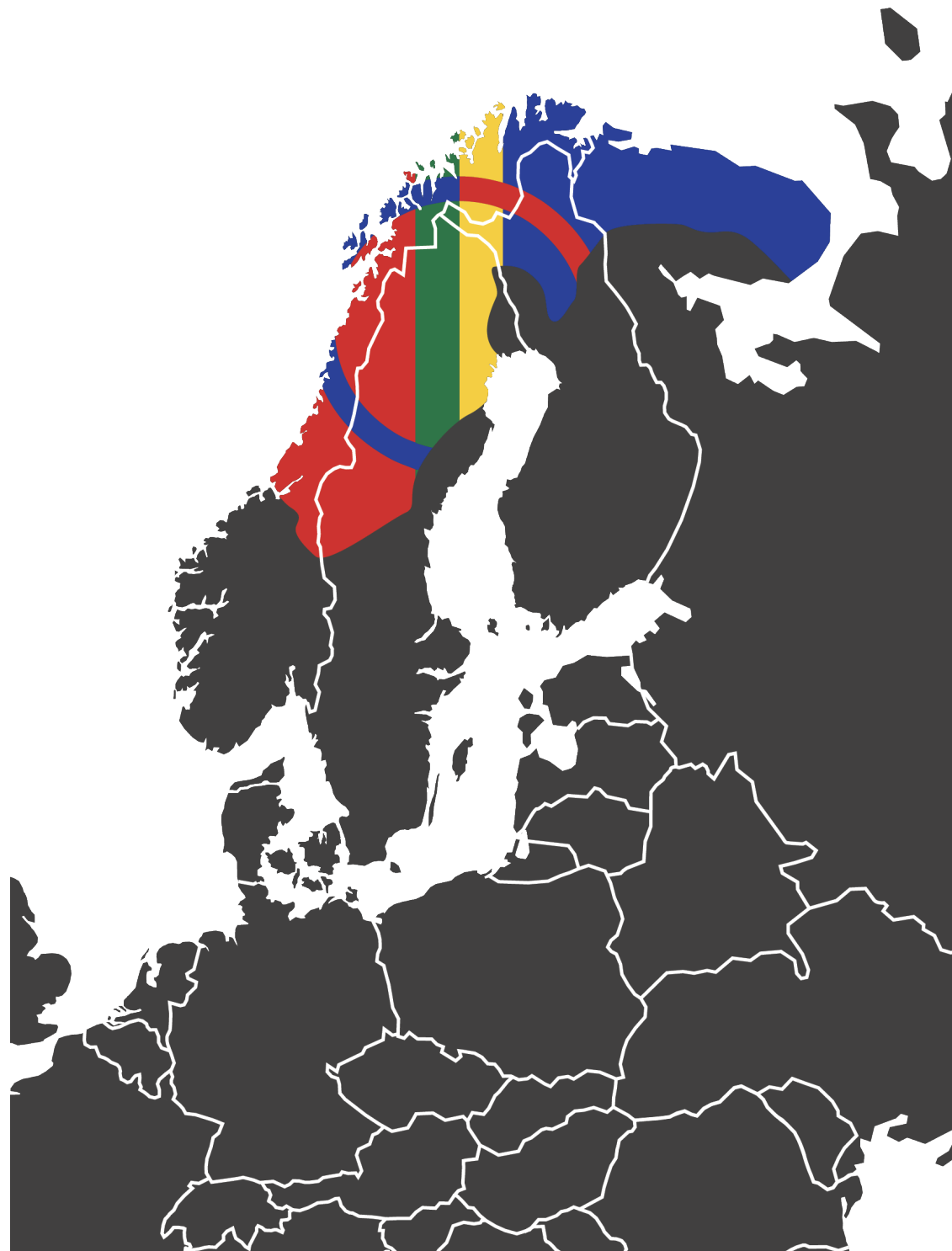
Sápmi lea guovlu gos sápmelaččat ássat, njeallji riikas; Norggas, Suomas, Ruotas ja Ruoššas. Sámis leat sullii 100.000 sápmelačča. Norggas ássat gaskal 40-45.000 sápmelačča, ja sullii 15.000 hupmet sámegiela. Gávdnojit logi sámegiela.

1992s bodii sámi giellaláhka, mii deattuha ahte sámegiella ja dárogiella leat dásseárvosaš gielat. Seamma jagi mearriduvvui ahte guovvamánu 6. beaivi galgá leat Sámi álbmotbeaivi. Guhtta jagi ovdal lei juo sámi leavga ilbman.

Samene er urbefolkning bosatt i fire ulike land. Sápmi/ Same-land – området for samisk bosetning – strekker seg fra Kola-halvøya (Russland) og omfatter nordlige deler av Finland, samt store deler av Sverige og Norge - så langt sør som til Hedmark fylke. Man regner med at det finnes omkring 100 000 samer. I Norge bor det mellom 40-45.000 samer, og ca. 15.000 snakker samisk. Det finnes 10 forskjellige samiske språk.

I 1992 ble Samelovens språkregler iverksatt. Sameloven sier at samisk og norsk er likeverdige språk, og at de er likestilte i forvaltningsområdet for samisk språk. Samme året ble 6. februar vedtatt som samisk nasjonaldag. Sápmi har også eget flagg, inspirert av de tradisjonelle koftefargene.

Áltá / Alta

Bossogohppi – Bossekop
Bossu = hval. Gohppi = bukt.

Gáhkkor – Gakori
Gáhkkor = smålom (fugl)

Jiemmaluovta – Hjemmeluft
Jiepmma = sel. Luokta = bukt /vik

Gorravárri – Komsa
Gurra = kløft / skar / sprekk. Várri = fjell.

Joganjálbmi – Elvebakken
Johka = elv. Njálbmi = munning

Sámi báikenamat // Samiske stedsnavn

Sámi báikenamat leat sámi historjjálaš kulturmuittut mat muit-alit dološ báikkálaš historjjá, vánddardemiid, ja ássan-, luond-du- ja eananguovllugeavaheami birra. Eanas sámi báikenamat leat davvisámegillii, muhto leat ain olu sámi báikenamat mat eai leat vuos čálihuvvon ja dohkkehuvvon.

Dáruiduhttin lea váikkuhan sámi báikenamaid. Báikkálaš ov-damearka lea "Jiepmaluokta" mii lea dáruiduhtton ja šaddan "Hjemmeluft".

Samiske stedsnavn er samiske historiske kulturminner, som gir oss viktig info om lokal historie, om tidligere generasjoners vandringer, bosetning og bruk av både landområder og nære havområder.

I de nordsamiske områdene finner vi det største antallet registrerte og vedtatte samiske stedsnavn i Norge. Dessverre er det fortsatt mange samiske stedsnavn som ikke er registrert.

Det finnes også samiske stedsnavn som bærer preg av fornorskingen, der de samiske stedsnavnene er blitt oversatt og tilpasset det norske språket. Dette har ført til at noen stedsnavn verken er samiske eller norske. Et lokalt eksempel er Hjemmeluft, som er forvansket og forsøkt oversatt fra det sjøsamiske navnet Jiemmaluovta.

Loga eanet / les mer om samiske stedsnavn:
www.norsknamelag.no/Stadnamn/samiskestedsnavn.html

Áltá / Áláheadju // Alta

Eahppesihkkar lea manne Áltá lea ožžon namas, go gávdnojit mánga dulkoma ja gáldu. Historjjálaš gáldut mitalit ahte 1800-logu rádjái ledje sápmelaččat eanetlogus dáppe Áltá-vuonas. 1970-logus dieđihedje dušše 8,1 % álbmogis ahte sii ledje sápmelaččat, ja dušše 0,3% hupme sámegiela.

Illudahtta oaidnit ahte eanet ja eanet olbmot geavahišgohtet gávttiid, ohppet sámegiela ja dovddastit iežaset sámi identitehta. Áltá sámi giellaguovddáš sávvá ahte geavahišgoahit sámi báikenamaid, dál go leat čohkken ja almmuhan badjelaš 1000 sámi báikenama Áltá-guovllus appii “iSikte sapmi”.

Stedsnavnet Alta har flere tolkninger; som det gammelnorske ordet “alpt” som betyr svane, det finske ordet “alamaa” som betyr lavland eller det samiske ordet “alda” som betyr offerplass.

Historiske kilder forteller oss at frem til 1800-tallet var samene den største folkegruppen i og rundt Altafjorden. Ved folketellingen i 1970 oppga kun 8,1 % av befolkningen at de hadde samisk tilknytning, og kun 0,3 % at de snakket samisk. Bakgrunnen for denne nedgangen ligger i fornorskningspolitikken og norsk og kvensk tilflytting.

I dag ser vi en positiv tendens til at mange aktivt tar tilbake sin sjøsamiske identitet. Alta samiske språksenter har samlet inn over 1000 samiske stedsnavn i Alta og omegn, og vi håper at flere tar disse i bruk nå som de er tilgjengelige i appen «iSikte Sapmi».

Álttá Sámi
Giellaguovddáš

Org.nr. 990 494 770

Tlf: 971 13 606

E-post: post@alttasg.no

Adresse: Nøkkeltien 32, 9510 Alta